

Ondergrondse opslag van kernafval: een schone zaak?

**Gelderse en Noord-Brabantse kiezers aan het
woord**

Voor: Greenpeace Nederland

Door: Synovate

Datum: 22 november 2011

Project: 94808

GREENPEACE

Copyright:

© Synovate BV. Alle rechten voorbehouden.

De concepten en ideeën die u in dit document worden aangeboden zijn intellectueel eigendom van Synovate. Deze zijn strikt vertrouwelijk van aard en worden u aangeboden met dien verstande dat zij door u strikt vertrouwelijk behandeld dienen te worden en dat van de hiervoor genoemde concepten en ideeën geen gebruik zal worden gemaakt. Bij het aanleveren van dit document aanvaardt of veronderstelt Synovate geen verantwoordelijkheid voor enig ander doeleinde of tegenover enig andere persoon aan wie dit rapport wordt getoond of die het eventueel in handen krijgt, behalve in het geval waar dit uitdrukkelijk is overeengekomen door middel van onze voorafgaande schriftelijke toestemming.

Ondergrondse opslag kernafval: driekwart inwoners Gelderland/Noord-Brabant vindt het een slechte zaak, een derde zou hierdoor op een andere partij stemmen

In Nederland zijn er vier gebieden die in aanmerkingen komen voor de opslag van kernafval. Twee hiervan liggen in Gelderland en Noord-Brabant. Lang niet alle bewoners van beide provincies zijn bekend met dit feit. In beide provincies weten twee op de tien inwoners dat een deel van hun bodem geschikt is voor opslag. Het oordeel hierover is echter in beide provincies overwegend negatief, driekwart vindt dit een (zeer) slechte zaak.

Mocht het zo ver komen, dan zegt een derde van de inwoners bereid te zijn om te protesteren. Twee op de tien zeggen in een dergelijke situatie niet te gaan protesteren. Mocht de voorkeurspartij een voorstander blijken te zijn van de ondergrondse kernafvalopslag, dan zegt een derde van de inwoners van beide provincies hierdoor niet meer op die partij te stemmen bij de Tweede Kamer- of Gemeenteraadsverkiezingen. Voor een kwart (Noord-Brabant) tot een derde (Gelderland) weegt dit onderwerp helemaal niet mee in de stemvoorkeur. Voor linkse kiezers (SP, GroenLinks en PvdA) telt het onderwerp zwaarder in hun stemvoorkeur dan voor kiezers aan de rechterkant (VVD en CDA).

In het onderzoek hebben we alleen gevraagd naar de rol die dit specifieke onderwerp speelt in de stemvoorkeur. In werkelijkheid spelen er natuurlijk ook andere factoren mee in de stemvoorkeur, zoals de (persoonlijke) financiën of de sociale zekerheid. Wat men zegt te doen, komt niet altijd overeen met het daadwerkelijke gedrag. Enige nuancering bij de interpretatie van de resultaten is dus vereist.

Over het onderzoek

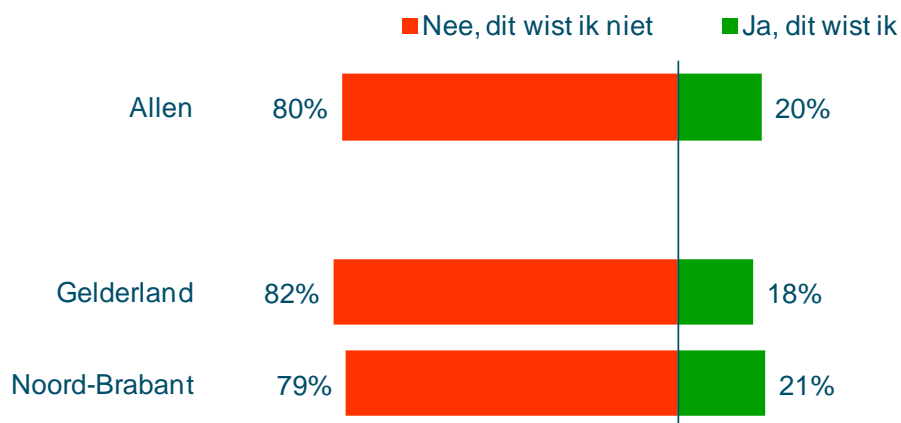
Al jaren onderzoekt de Nederlandse regering de mogelijkheid om kernafval ondergronds op te slaan. De kleigrond in Noord-Brabant en Gelderland komt daarvoor in aanmerking. Hoe denken de bewoners van die provincies daar echter over? En in hoeverre speelt dit onderwerp een rol in de keuze voor een politieke partij? Deze vragen worden in dit onderzoek beantwoord.

Het onderzoek is online uitgevoerd tussen 3 en 10 november 2011 onder een representatieve groep Nederlanders van 20 jaar en ouder uit Noord-Brabant (n=479) en Gelderland (n=500). De steekproef is getrokken uit het Online Interview Panel van Synovate. De grafieken zijn uitgesplitst naar provincie en stemvoorkeur bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2010 (VVD, PvdA, PVV, CDA, SP, D66 en GroenLinks). De tabellen per provincie zijn uitgesplitst naar de stemvoorkeur voor de vier grootste partijen (VVD, PvdA, PVV en CDA).

Ondergrondse opslag kernafval: niet in mijn achtertuin

Grote delen van Gelderland en Noord-Brabant komen in aanmerking voor de ondergrondse opslag van kernafval. Als we aan de bewoners van die provincies vragen of zij hiervan op de hoogte waren, dan zeggen acht op de tien “nee”. Twee op de tien waren al wel van op de hoogte.

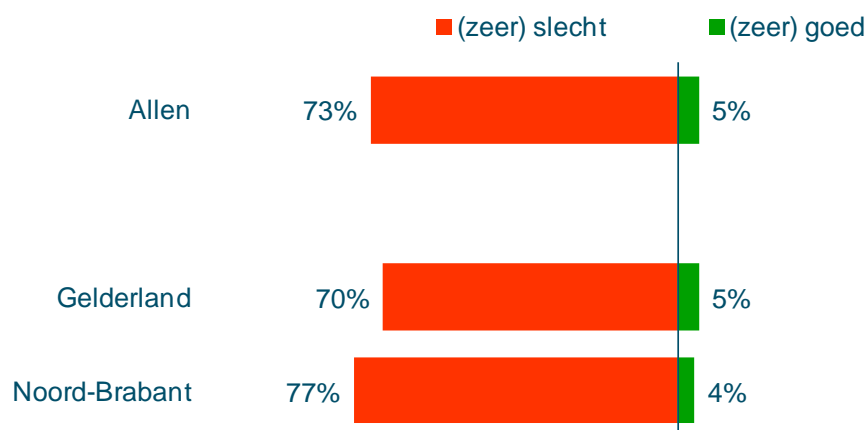
Figuur 1: Was u ervan op de hoogte dat er een deel van de bodem van (Gelderland/Noord-Brabant) in aanmerking komt voor ondergrondse opslag?

Basis: inwoners uit Gelderland en Noord-Brabant

Vragen we vervolgens naar het oordeel over kernafvalopslag binnen hun gemeente, dan hebben de meeste Gelderlanders en Brabanders een uitgesproken mening. Niet geheel onverwacht, vindt driekwart van hen het een (zeer) slechte zaak. Slechts 5% is er positief over. Kiezers van GroenLinks en SP zijn hier het meest uitgesproken over, van hen vinden ruim acht op de tien het een (zeer) slechte zaak.

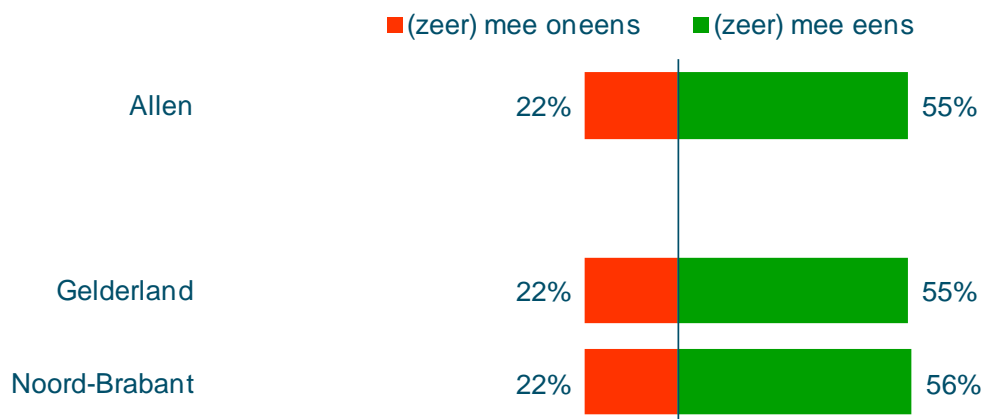
Figuur 2: Wat zou u er van vinden als zo'n ondergrondse opslag van kernafval in uw gemeente zou komen te liggen? Dat vind ik...

Basis: inwoners uit Gelderland en Noord-Brabant

Tevens vindt meer dan de helft van de inwoners uit de twee provincies radioactief afval een reden om geen nieuwe kernmachines bij te bouwen. Dit is in lijn met de landelijke opinie (april 2011 - 53% (zeer) mee eens; 24% (zeer) mee oneens).

Figuur 3: Bent u het eens met de volgende stelling?
Zolang er bij de opwekking van kernenergie radioactief afval overblijft, mogen er geen nieuwe kerncentrales gebouwd worden.

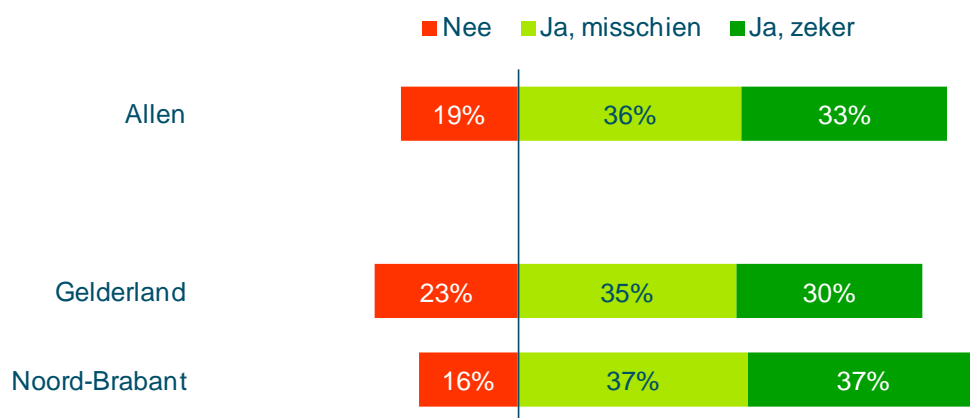

Basis: inwoners uit Gelderland en Noord-Brabant

Meningen verdeeld over protesteren en stemgedrag af laten hangen van dit onderwerp

Ondanks dat men negatief is over de ondergrondse kernafvalopslag in hun gemeente, zijn de meningen verdeeld als het gaat om protesteren. Een derde zegt in een dergelijke situatie zeker te gaan protesteren, en nog eens een derde zegt dat zij dit misschien zouden doen. Inwoners van Noord-Brabant zeggen iets vaker te willen protesteren dan hun Gelderse bovenburen.

Figuur 4: Zou u protesteren als er een kernafvalopslag in uw gemeente komt?

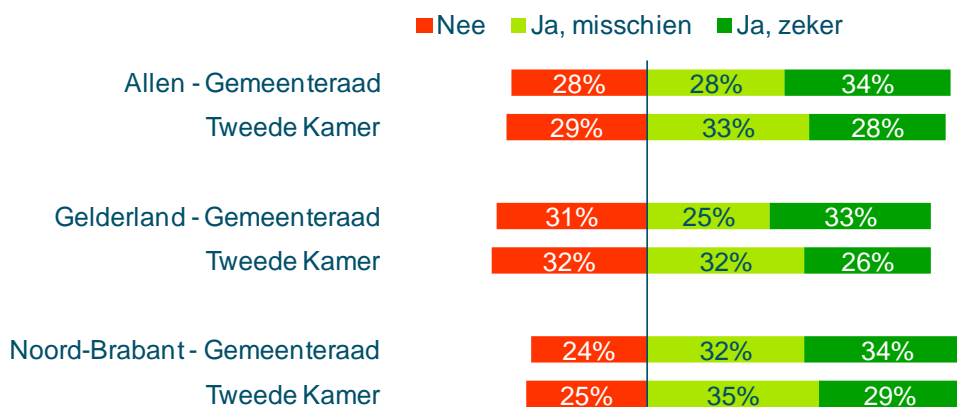

Basis: inwoners uit Gelderland en Noord-Brabant, is niet positief over kernafvalopslag in hun gemeente

Een verdere verdeeldheid zien we terug in de invloed van het onderwerp op het stemgedrag. Mocht een lokale afdeling van hun voorkeurspartij voor de ondergrondse opslag van kernafval zijn, dan zegt een derde van de kiezers niet meer op die partij te stemmen. Drie op de tien zijn hier iets minder zeker over, zij zeggen misschien een andere partij te kiezen. Tot slot zegt drie op de tien hun stemvoorkeur helemaal niet van dit onderwerp af te laten hangen.

Figuur 5: Stel: de lokale afdeling van <partij> is een voorstander van de opslag van kernafval in uw gemeente. Zou dat voor u een reden zijn om bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen niet meer op die partij te stemmen?

En zou het ook invloed hebben op de partij waarop u bij de volgende Tweede Kamerverkiezingen zou stemmen?

Basis: inwoners uit Gelderland en Noord-Brabant

Kijken we naar de kiezers van de verschillende partijen, dan zien we een iets meer uitgesproken beeld. Vooral linkse kiezers (GroenLinks, SP en PvdA) zeggen dat het standpunt wat hun partij inneemt in dit onderwerp een rol speelt in hun uiteindelijke stemkeuze. Voor rechtse kiezers (VVD, CDA en D66) is het standpunt van hun partij wat betreft dit onderwerp minder belangrijk in hun stemvoorkeur.

Tabel 1:

GR = Stel: de lokale afdeling van <partij> is een voorstander van de opslag van kernafval in uw gemeente. Zou dat voor u een reden zijn om bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen niet meer op die partij te stemmen?

TK = En zou het ook invloed hebben op de partij waarop u bij de volgende Tweede Kamerverkiezingen zou stemmen?

		Allen	VVD	PvdA	PVV	CDA	SP	D66	GL
Ja, zeker	GR	34%	25%	41% ↑	25%	14%	47% ↑	32%	54% ↑
	TK	28%	21%	30% ↑	22%	17%	51% ↑	13%	39% ↑
Ja, misschien	GR	28%	24%	32%	30%	35%	33%	18%	22%
	TK	33%	33%	37%	35%	31%	32%	36%	42%
Nee	GR	28%	40%	24%	31%	41%	10% ↓	37%	17%
	TK	29%	42%	25%	31%	40%	10% ↓	42%	19%
Weet ik niet	GR	10%	11%	4%	14%	10%	10%	13%	7%
	TK	10%	4%	9%	12%	12%	7%	9%	

Basis: inwoners uit Gelderland en Noord-Brabant

* ↑ ↓ significant hoger/lager dan andere partijen

Bijlage: Invloed standpunt opslag kernafval op stemgedrag, per provincie

Vooraf Gelderse PvdA-kiezers nemen standpunt opslag kernafval mee in stemkeuze

Op algemeen niveau zijn de meningen verdeeld wat betreft de invloed van opslag kernafval op het stemgedrag. Op provinciaal niveau zien we vooral dat de Gelderse PvdA-kiezers dit meenemen in hun stemkeuze. Mocht de lokale afdeling van de PvdA een voorstander zijn van de ondergrondse opslag, dan zegt een derde zeker voor een andere partij te kiezen. VVD- en CDA-kiezers laten hun stemkeuze het minst van dit onderwerp afhangen.

Tabel 2-1: Stel, de lokale afdeling van <partij> is een voorstander van (...). Zou dat een reden voor u zijn om bij de volgende **gemeenteraadsverkiezingen** niet op die partij te stemmen? En zou het ook een invloed hebben op de partij waarop u bij de volgende **Tweede Kamerverkiezingen** zou stemmen?

		Gelderland				
		Allen	VVD	PvdA	PVV	CDA
Ja, zeker	Gemeenteraad	33%	23%	37% ↑	20%	13%
	Tweede Kamer	26%	16%	29% ↑	18%	14%
Ja, misschien	Gemeenteraad	25%	22%	29%	23%	36%
	Tweede Kamer	32%	38%	30%	30%	35%
Nee	Gemeenteraad	31%	42%	30%	39%	42%
	Tweede Kamer	32%	45%	33%	36%	38%
Weet ik niet	Gemeenteraad	11%	13%	4%	18% ↑	9%
	Tweede Kamer	10%	1% ↓	8%	16%	13%

Basis: inwoners uit Gelderland

* ↑ ↓ significant hoger/lager dan andere partijen

Ook in Noord-Brabant speelt het vooral een rol bij PvdA-kiezers

Wat stemgedrag betreft, lijken de Noord-Brabantse kiezers in veel opzichten op de Gelderse kiezers. Mocht de Noord-Brabantse PvdA een voorstander blijken te zijn van de ondergrondse opslag van kernafval, dan zegt 45% van hun achterban dat zij een op andere partij zullen stemmen bij de Gemeenteraadsverkiezingen. Het standpunt zal voor hen minder zwaar meewegen bij hun stem voor de Tweede Kamer. De Noord-Brabantse takken van de VVD en het CDA hebben relatief minder te vrezen van hun standpunt; een vijfde (VVD) tot een kwart (CDA) van hun aanhang zegt zeker voor een andere partij te kiezen, mocht hun partij de opslag van kernafval steunen.

Tabel 2-2: Stel, de lokale afdeling van <partij> is een voorstander van (...). Zou dat een reden voor u zijn om bij de volgende **gemeenteraadsverkiezingen** niet op die partij te stemmen? En zou het ook een invloed hebben op de partij waarop u bij de volgende **Tweede Kamerverkiezingen** zou stemmen?

		Noord-Brabant				
		Allen	VVD	PvdA	PVV	CDA
Ja, zeker	Gemeenteraad	34%	28%	45%↑	29%	16%
	Tweede Kamer	29%	26%	31%	26%	20%
Ja, misschien	Gemeenteraad	32%	26%	35%	36%	33%
	Tweede Kamer	35%	29%	45%↑	39%	27%
Nee	Gemeenteraad	24%	38%↑	16%	24%	40%↑
	Tweede Kamer	25%	39%↑	15%	26%	41%↑
Weet ik niet	Gemeenteraad	10%	9%	3%	11%	11%
	Tweede Kamer	11%	6%	10%	9%	11%

Basis: inwoners uit Noord-Brabant

* ↑ significant hoger dan andere partijen

Bedankt voor uw aandacht

Our Curiosity Is All Yours